F 674 / 10100
368ω/2418
F 674 ν 15330

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა შეერთდით!

რუსთაველის თეატრი

რუსთაველის თეატრის სამკუთხედის ერთდროული გაზეთი.

25 თებერვალი 1936

გაუმარჯოს ორდენოსან საქართველოს სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკის არსებობის 15 წლის თავს!

ფასი ერთი მანეთი

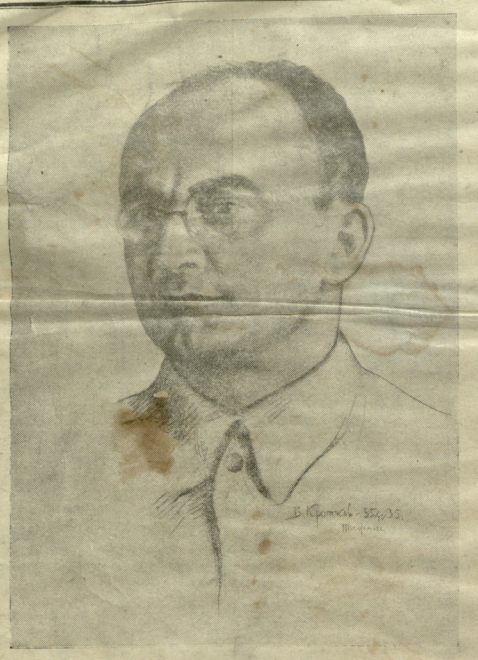

ხაკ. კ. პ. (ბ) ა.-კ. სამხარეო კომიტეტის და ხაკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის მდივანი
ამხანაგი ლავრენტი ბერია

15 წლის თავზე

საბჭოთა ხელისუფლების 15 წლის თავს ქართული საბჭოთა თეატრალური ხელოვნება უდიდეს მიღწევებით ხვდება. ეს ისტორიული პერიოდის განმავლობაში ქართული სცენიური კულტურა სრული არარაობიდან გაიზარდა საბჭოთა კავშირის მაშტაბით თვალსაჩინო და მნიშვნელოვან თეატრალურ ხელოვნების დონემდე.

რას წარმოადგენდა ქართული თეატრი საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებამდე? ეს იყო უბინო, უსინდარო, უსახსრო კრებული ცალკეული, ზოგიერთ შემთხვევაში მეტად ნიჭიერი და კვალიფიცირებული, ძველი ჰეტოროებისა და სცენის მოყვარეებისა.

მათ არ გააჩნდათ არც მუდმივი თეატრი, არც რეპერტუარი, არც სათანადებები სპეციალისტების გასამართავ ადგილი.

მენშევიკური ხელისუფლების დროს საქართველოს ჰეტორიული ძალები სრულ დაკასულობაში იმყოფებოდნენ. არავ ნ ფიქრობდა ახალ თეატრზე, სასცენო ხელოვნების შემდგომ განვითარებაზე.

სამოცდაათი წლის ტრადიციების მატარებელი სათეატრო კულტურა, რომელიც თავის წიაღიდან ჯერ კიდევ მეფის თვითმპყრობელობის სასტიკი ბატონობის პირობებში წარმოშვა მთელი ეპოქა მაღალნიჭიერი ჰეტორებისა — ლ. მესხიშვილის, ვ. აბაშიძის, კოტე მესხისა და სხვების სახით, როგორც ქართული ენისა და ლიტერატურის დამცირებისა და დევნის მიუხედავად, იმ დროს მაინც წარმოსწვა მთელი წყება ნიჭიერი დრამატურგებისა — როგორიც იყვნენ — ვ. ერისთავი, ზ. ანდრონიკი, ასიკო ცაბარელი, ალექსიან გუნია, ვ. შალიკაშვილი, დ. კლდიაშვილი და მრავალი სხვა, — მენშევიკების ბატონობის დროს ეს თეატრალური [illegible] ტურა ივ ზრდამდე მივიდა, რომ ქართულ სცენას არ გააჩნდა აღარც ახალი ჰეტორული კადრები, რომლებიც დაეკვებდნენ ძველი თაობის ჰეტორებისა და რეჟისორების ადგილს, არც დრამატურგები, რომლებიც ახალ რეპერტუარს შეუქმნიდნენ თეატრს.

მხოლოდ საბჭოთა ხელისუფლებამ შესძლო ქართული თეატრის აღორძინებისათვის მტკიცე საფუძველის ჩაყრა, მხოლოდ მან მისცა საშუალება თავისუფალ საქართველოს ხალხს გადაეშალა თავისი ულევი პოტენციალური შემოქმედებითი ძალები ახალ საბჭოთა სათეატრო კულტურის აღორძინებისა და განვითარებისათვის.

რუსთაველის თეატრის ისტორია, ეს არის ამავე დროს საბჭოთა ქართული თეატრის ისტორიაც.

1922 წლიდან, როდესაც უნიჭიერესმა რეჟისორმა კოტე მარჯანიშვილმა საბჭოთა ხელისუფლების დახმარებით [illegible] თავისი სპექტაკლი რუსთაველ - თეატრში ლოკე დე ვეგას „ცხვრის ყარო“, იწყება შეუჩერებელი აღორძინება ქართული საბჭოთა თეატრალური კულტურისა, რომლის მსგავსი მას არ უნახავს მთელი თავისი ისტორიული არსებობის მანძილზე. კოტე მარჯანიშვილის ამ ისტორიული დადგმის შემდეგ რუსთაველის თეატრმა კიდევ მეტმა მთელი რიგი სხვა მაღალხარისხოვანი დადგმებისა, რაც შევა ქართული საბჭოთა თეატრალური ხელოვნების მატიანეში, როგორც ეპოქალური მოვლენა, როგორც უდიდესი მიღწევა არა მარტო ქართულ საბჭოთა თეატრალურ ხელოვნებაში, არამედ საერთოდ საბჭოთა საქართველოს კულტურული აღორძინების ისტორიაში.

რუსთაველის თეატრი მთელი თავისი არსებობის მანძილზე მუშაობდა პარტიის და ხელისუფლების დახმარებით და უდიდესი ყურადღებით. მისი ყველა გაბედული, მისი ყველა მიღწევა სახელმწიფოს ხელოვნების დარგში, შედეგი იყო ამ შეუნელებელი მზრუნველობისა პარტიისა და ხელისუფლების ძალა.

ცეკა 1935 წლის 13 სექტემბრის დადგენილება საუკეთესო გამოხატულებას წარმოადგენს იმ ოპერატიული, ყოველდღიური ხელმძღვანელობისა, რომელიც უწევს რუსთაველის თეატრს, პ. ტ. ტ. ცენტრალური კომიტეტი და ა. ბოლშევიკების ნ. ცალი ხელმძღვანელი, საუკეთესო სტალინელი ამხანაგი ლავრენტი ბერია.

რუსთაველის თეატრის შემოქმედებითი კოლექტივი მთავრობისა და პარტიის ამ ისტორიული დადგენილების შემდეგ გაანალიზებული ენერგიით შეუდგა მუშაობას, გამ ნევებული ამ არაჩვეულებრივად მზრუნველი და ამავე დროს უაღრესად ბრძნული და მოკიდებულებით, რომელიც გამოიჩინა პარტიამ თეატრის მიმართ მისი შემოქმედებითი და ორგანიზაციული ხასიათის კრიზისის მეტად ძნელ და საპასუხისმგებლო მომენტში.

თეატრის ახალმა ხელმძღვანელობამ დროის მცირე მანძილზე შესძლო ინტენსიური შემოქმედებითი მუშაობის გაჩაღება. ძველი მხატვრული მეთოდების კრიტიკულად გადაფასება და განვითარების ახალი გზების დასმა.

ამის მაჩვენებელია მიმდინარე სეზონშივე ა. კორნეიჩუკის „პლატონ კრეჩეტის“ დადგმა. ამის დამადასტურებელია მეორე ახალი პრემიერის ს. კლდიაშვილის „შემოდგომის აზნაურების“ განხორციელება საქართველოს გასაბჭოების 15 წლის თავზე და მომზადება მესამე პრემიერისა მიმდინარე სეზონში, სანდრო შანშიაშვილის „არსენასი“, რომელიც წავა მაისის პირველ რიცხვებში.

რუსთაველის თეატრის ახალი ხელმძღვანელობა, შემოქმედებითი კოლექტივი და ადმინისტრაციული-ტექნიკური პერსონალი არაჩვეულებრივი ენტუზიაზმით, უდიდესი ენერგიით და აღფრთოვანებით განაგრძობს თავის მუშაობას მომავალშიაც.

თეატრი ეცდება ახევე ღირსეულად შეხვდეს მეორე საზეიმო დღესაც, — მხოლოდ ისტორიულ მნიშვნელობის თარიღს — ოქტომბრის ოცი წლის თავს.

რუსთაველის თეატრი ამას შესძლებს პარტიისა და მთავრობის დახმარებით, ამხანაგ ლავრენტი ბერიას უშუალო ხელმძღვანელობით და მითითებებით.

გაუმარჯოს ორდენოსან საქართველოს სოციალისტურ საბჭოთა რესპუბლიკის არსებობის 15 წლის თავს!

გაუმარჯოს დიდ სტალინს, სოციალიზმის მსოფლიო - ისტორიულ გამარჯვებათა ორგანიზატორს, მთელ მსოფლიოს მშრომელთა ბელადს!

გაუმარჯოს ამიერ კავკასიის გოლშევიკთა მებრძოლ ხელმძღვანელს, ამხანაგ ლავრენტი ბერიას!

დავით კლდიაშვილი რუსთაველის სახ. თეატრში

დავით კლდიაშვილი ქართულ თეატრში ყოველთვის, რაღაც, მოწიწებისა და მოკრძალების გრძნობათა გამოძახილი იყო. ის უკვდავი ღირსებები, რომელიც მის თხზულებებს თან ახლავს, თეატრალთვის თავისებურ წყაროს წარმოადგენს. ეოდეკილების პეიოიდში მისი პატარა დრამატიული სცენების გამოჩენამ სახლვარი დაუდო უშიხნო თეატრალურ ჯართობას და თავის უკვდავი სახეები შეიტანა დრამატიული პოეზიის სალარაში: აბესალომ სალამთაძე, ფილიპე ბარბაკაძე, ირინე, მხოლოდ „დარისპანის გასაჭირით“, მან გოლდონის მსგავსათ, ქართულ კომედიოგრაფიებში განსაკუთრებული ადგილი დაიკირა. ამ ერთ მოქმედებიან კომედიაში დავით კლდიაშვილმა უდიდესი ოსტატობა გამოიჩინა.

რუსთაველის სახელობის თეატრში დ. კლდიაშვილს მეორეჯერ ვეიდეთ ხელს. პიროველი ცდა ჯერ კიდევ საქართველოს გასაბჭოებამდე ჩვენს თეატრში „აკაკი ფალავას ეფექტი“ [illegible] ჭლის სეზონში, და დგმა [illegible] „ირანელ ბედნიერება“, „დარის[illegible] გასაჭირი“, „ეს [illegible]“, მეორე ([illegible] „პლატონ სამანიშვილი“ გასცენიურება. სიმართლე უნდა ითქვას პირველი ცდა სჯობდა მეორეს, რადგან „პლატონ სამანიშვილი“ დრამატურგიულად ჩაეულებრივ გასცენიურებას ვერ გასცილდა და იგი ჩქარა მოიხსნა. დ. კლდიაშვილის ხელ ახლა გამოტანა სცენაზე ჯერ კიდევ რუსთაველის თეატრის ძველმა ხელმძღვანელობამ სცადა. სამი წლის განმავლობაში ბეჯითად ცხადდებოდა ავიშაზე „დავით კლდიაშვილის სახელები“ — „ბერიკების თეატრი“ — გამოცხადება უიჩვეულად სენსაციურია და თეატრალური. მაგრამ მარტო ამ უცნაურობით, რომ დ. კლდიაშვილის ძველი ხელმძღვანელობა [illegible] ყოფილებულიყო ძველი ხელმძღვანელობა. დ. კლდიაშვილის ძმართ, [illegible] ეაინც და მაინც, დიდი უბედურება არ იქნებოდა, მაგრამ როდესაც [illegible] შემოქმედო პრაქტიკაში ს. ახვლედიანი „დავით კლდიაშვილის სახელები“ ეროვნული თეატრის არინც პერსონა და ბერიკების თეატრის „ექვს ძღვმარეობას“ დაუმორჩილა, (გალოგონეა ახმეტელი ეკუთვნის) ცხადი გახდა ჩვენ თვის [illegible] ტორისათვის, რომ ახმეტელს ამ პიესის ეადგენით ორიგინალობის მეტი არაფერი ინტერესებდა და პირველ ეტაპზეს არ გასკილებია მუშაობა ისეთ დაბურულ ტყეში დავიწყეთ ბორიალი, რომ დიდი ხანის შრომა და ძებნა დაგვჭირდა ავტორსაც და ჩვენც ნათელი [illegible] მოგვენახა და ამ ჩიხიდან გამოსულიყავით.

ჩვენ რუსთაველის თეატრის ახალი ხელმძღვანელობა, დამდგმელნი კ. პატარაძე, [illegible] თავაძე, ავტორი სერგო კლდიაშვილი და ეინაწილენი. აღმსრულებელნი მოკრძალებითა და ფრთხილვით ესდგებით ჩვენი საბჭოთა საზოგადოებრივობის წინაშე. იმ მიზეზითაც, რომ ჩვენი შრომის პროდუქტი საქართველოს გასაბჭოების ხუთმეტი წლის თავის დღესასწაულში ჭარიალა მრავალ ქამიერით უნდა აღერდეს.

ა. ვასაძე

საქართველოს სახალხო კომისართა სამკვიდ[illegible]
ამხანაგი ბერმანე მგალობლიშვილი

რუსთაველის სახელოგბის თეატრის შესახებ

საქართველოს სახკომსაბჭოსა და საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის 1935 წლის 13 სექტემბრის დადგენილება.

საქართველოს სახკომსაბჭო და კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტი აღნიშნავენ, რომ რუსთაველის სახელობის თეატრი, რომელსაც წარსულში დიდი მიღწევები აქვს და რომელმაც მთელი რიგი მაღალმხატვრული დადგმა („ანზორი“, „ინ ტარანოს“ და სხვ.) მოგვცა, უკანასკნელ დროს ჩამორჩა საბჭოთა თეატრის წინაშე დასახულ ამოცანებს და შეასუსტა თავისი მხატვრულ-შემოქმედ ებითი მუშაობა. ამ უკანასკნელი ორი წლის განმავლობაში რუსთაველის სახელობის თეატრმა მოგვცა სულ ორი ახალი დადგმა („მაისტერი“ და „შლეგი“), რომლებიც ერთულად და მხატვრულად მიუღებელია საბჭოთა რუსთაველისათვის.

რუსთაველის სახელობის თეატრის ჩამორჩენა და მისი სამხატვრო მუშაობის შესუსტება წარმოადგენს იმის შედეგს, რომ თეატრის ხელმძღვანელობამ არ მოისურვა გარდაქმნა მუშაობა საბჭოთა თეატრის გაზრდილ მოთხოვნილებებთან შეფარდებით, რომ თეატრის ხელმძღვანელობა, წარსულში მიღწეულ წარმატებათა გამო მიეცა თვითდამშვიდებასა და თვითკმაყოფილებას.

თეატრში დამყარდა დირექტორ ა. ახმეტელის შიშველი ადმინისტრირების პრაქტიკა, რამაც შებოჭა წამყვანი ხელმოქმედებითი მუშაობის ინიციატივა და შეაჩერა თეატრის მხატვრული ზრდა.

თეატრის ხელმძღვანელობა უგულებელჰყოფდა შინა თეატრალურ საზოგადოებრივობას, აფერხებდა თვითკრიტიკის განვითარებას და ნერგავდა საბჭოთა თეატრში სავსებით მიუღებელ კორპორატიულ დისციპლინას და კარჩაკეტილობას, ამასთან სისტემატიურად არღვევდა საბჭოთა ორგანიების (განსახკომი და სხვ.) მითითებებსა და დირექტივებს.

საბჭოთა თეა[illegible] ხელმძღვანელობის ამ უცხო მეთოდების წინააღმდეგ გამოვიდნენ რუსთაველის სახელობის თეატრის წამყვანი მუშაკები — ა. ვასაძე, ა. ხორავა და სხვ. იმის ნაცვლად, რომ ყოველდღიურ თეატრის მუშაობის ნაკლოვანებათა ჯანსაღი კრიტიკა, თეატრის ხელმძღვანელობა ა. ახმეტელის სახით, დაადგა მათი თავიდან მოშორების გზას.

თეატრის დირექტორ ა. ახმეტელს გეში იქით ჭქონდა აღებული, რომ მოუშორებინა რუსთაველის სახელობის თეატრი საბჭოთა საზოგადოებრივობისაგან, ფართო მასობრივი მაყურებლისაგან, მწერლებისა, დრამატურგებისა და მხატვრებისაგან.

ადმინისტრირებისა და თვითკრიტიკის ჩახშობის მკაფიო მაგალითს წარმოადგენს ის, რომ თეატრის დირექტორმა ა. ახმეტელმა უმართებულოდ და უკანონოდ დაითხოვა რესპუბლიკის სახალხო არტისტი ხორავა და თანამდებობიდან მოხსნა რეჟისორი — რესპუბლიკის სახალხო არტისტი ვასაძე.

თავის 3 აგვისტოს გადაწყვეტილებაში საქ. კ. პ. (ბ) ცენტრალურმა კომიტეტმა აღნიშნა თეატრის ჩამორჩენა, მეუთითა მის ნუშაობაში არსებულ ნაკლოვანებებსა და დირექტორ ახმეტელის მხრით ხელმძღვანელობის არასწორ მეთოდებზე.

თეატრის განსამტკიცებლად და მისი მხატვრულ-შემოქმედებითი მუშაობის გასაძლიერებლად, ცენტრალურმა კომიტეტმა წინადადება მისცა განსახკომს და თეატრის დირექციას დაუყოვნებლივ კეთებულათ ახალი სეზონისათვის მზადება, შეიმუშაებინათ მომავალი წლის სარეპერტუარო გეგმა, შეიქმნა შრომისწარიან რეჟისორთა კოლეგია, უზრუნველეყოთ თეატრის შემოქმედებითი მუშაკების ინიციატივის და თვითშემოქმედების გაშლა, გულდასმით შეეშენებინათ და გაემაჯობებინათ სტუდიების მუშაობა, დაემყარებინათ თეატრის ძველი კავშირი საბჭოთა საზოგადოებრივობასთან, ფართოდ გაეშალათ თვითკრიტიკა და განემტკიცებინათ საბჭოთა დისციპლინა თეატრის კოლექტივში.

ამასთან ერთად, თეატრის დირექტორს ა. ახმეტელს წინადადება მიეცა აღედგინა სამუშაოზე სახალხო არტისტები ხორავა და ვასაძე.

თეატრის დირექტორს ა. ახმეტელს ცენტრალური კომიტეტის არცერთი ზეპოლინიზნული მითითება არ ეეულრულებია. იმის ნაცვლად, რომ კეთილსინდისიერად განეხორციელებინა ცენტრალური კომიტეტის 3 აგვისტოს გადაწყვეტილებანი, ახმეტელი ეაადგა ამ გადაწყვეტილებათა უგულებელყოფის გზას და ცდილობდა ჩაეშალა მათი შესრულება.

თეატრის დირექტორმა ა. ახმეტელმა თავი აარიდა სახალხო არტისტების ხორავას და ვასაძის სამუშაოზე აღდგენას. აიღო გეზი იქით, რომ განეცალკევებინა და გაედევნა ოდენ ეს არტისტები, ისე თეატრის სხვა წამყვანი შემოქმედი ძალები (რეჟისორები ასხაბაძე და პატარიძე, მთავარი მატავარი გამოჩენელი, ჰესიკალური ნაწილის გამგე ტუსკია ექტორები აფაიძე, ქეავია, ჯაფარიძე და სხვ.), რომლებიც აკრიტიკებდნენ თეატრის ხელმძღვანელობის ნაკლოვანებებს და მოითხოვდნენ მუშაობის გარდაქმნას ცენტრალიური კომიტეტის მითითებათა საფუძველზე.

თეატრის კოლექტივის ა. წ. 9 სექტემბრის საერთო კრებაზე, განხილვისა სახალხო კომისრისა და ცენტრალური კომიტეტის კულტპროპგანყოფილების გამგის თანდასწრებით, ა. ახმეტელი არსებითად, გამოვიდა ცენტრალური კომიტეტის 3 აგვისტოს გადაწყვეტილებათა წინააღმდეგ. იგი ცდილობდა სახელი გაეტეხა ცენტრალური კომიტეტის ამ გადაწყვეტილებათათვის, აემიდარებინა თეატრის კოლექტივი მათი განხორციელების წინააღმდეგ და ჩაეშალა თეატრის მზადება სეზონისათვის.

სახკომსაბჭო და ცენტრალური კომიტეტი სცნობენ, რომ რუსთაველის თეატრის სათავეში ა. ახმეტელის შემდგომ დარჩენას შეუძლია გამოიწვიოს თეატრის მხატვრულ შემოქმედებითი მუშაობის კიდევ უფრო მეტი ჩამორჩენა, შეაფერხოს მისი ზრდა და გააძლიეროს თეატრის მოწყვეტა საბჭოთა საზოგადოებრივობისაგან.

სახკომსაბჭო და ცენტრალური კომიტეტი იდგენენ:

1. **მოიხსნას ა. ახმეტელი რუსთაველის სახელობის თეატრის დირექტორისა და სამხატვრო ხელმძღვანელის თანამდებობიდან.**
2. **რუსთაველის სახელობის თეატრს დირექტორად დაინიშნოს საქართველოს განსახკომის მოადგილე ამბ. ერ. გორდელაძე, შეთავსებით.**
3. **თეატრის სამხატვრო ნაწილის გამგედ დაინიშნოს რესპუბლიკის სახალხო არტისტი რეჟისორი ა. ვასაძე.**
4. **დამტკიცდეს თეატრის რეჟისორთა კოლეგიის შემდეგი შემადგენლობა, წარმოდგენილი განსახკომის მიერ: ა. ვასაძე (თავმჯდომარე), რეჟისორი — ასხაბაძე, რეჟისორი — პატარიძე, მთავარი მხატვარი — გამრეკელი, მუსიკალური ნაწილის გამგე — ტუსკია, სახალხო არტისტები — ხორავა, დავითაშვილი და დ. თავაძე.**
5. **განსახკომმა თეატრის ხელმძღვანელობასთან ერთად დასახოს და გაატაროს ყველა საჭირო ღონისძიება, რომლებიც უზრუნველყოფენ თეატრის ნორმალურ მუშაობას მომავალ სეზონში.**
6. **დაევალოს ამხ-ბს თითარიშვილს, ბედიას და გოგაშვილს განმარტონ ეს დადგენილება რუსთაველის სახელობის თეატრის კოლექტივის კრებაზე.**

რუსთაველის თეატრის სარეჟისორო კოლეგია

ხედან მარცხნიდან მარჯვნივ: რეჟ. შ. ასხაბაძე, ხელ დგმ მოდგ. ი. ტუსკია, ახ. არტ. ა. ვასაძე, დირექმაგალეგი გ. გუგუნავა, დირექტორი ე. გაფრდელაძე, სახ. არტ. გ. დავითაშვილი. დასაბა: ძაბეგ. დ. თავაძე, რეჟ. კ. პატარიძე, მატეგ. ა. ქავლიანი, სახ. ალტ. ა.ა. ხორავა და ხელ. დგმს. მოდგ. ირ. გამრეკელი.

ე. დონელი — ე. აფხაიძე — თ. თუშიშვილი — ე. ჩიხლაძე — ა. სანაძე — ა. ვარდიაშვილი, — ლ. ყაზბეგი — გ. ხუციშვილი — ა. დოლიძე

აკაკი ხოროვა

ჩვენ გავამართლებთ ნდობას

15 წლისწადია საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლება არსებობს. მალე ვიდღესასწაულებთ დიდი ოქტომბრის რევოლუციის 20 წლის თავს. ამ წლების განმავლობაში **ლენინმა** და **სტალინის** პარტიამ ნამდვილი სასწაული მოახდინა მსოფლიოს ერთ მეექვსედზე ადამიანთა ცხოვრების გარდაქმნის საქმეში.

„საბჭოთა მიწა-წყლის ადამიანი—მართლადაც რა ამაყად ისმის ეს სიტყვა“ თავისუფალი, ბედნიერი ადამიანი, ამაყი იმის გამო, რომ თავის ღირსებებს ნაოლად გრძნობს, მხიარული, ძლიერი სულიერად და ფიზიკურად, აღფურთოვანებული შესაძლებლობით გაშალოს და განავითაროს მთელი თავისი შემოქმედებითი შესაძლებლობანი, ნამდვილი ბატონ-პატრონი ბუნებისა.

თავისი საუკეთესო შვილების რამდენი სიცოცხლე და სისხლი გაიღო პროლეტარიატმა, რომ **თავისუფალი ადამიანის** სახელწოდება მოეპოვებინა.

შიმშილისა, ტანჯვისა და ცრემლის მაგიერ ჩვენ ახლა შეძლებული, მზიური მხნე და მხიარული ცხოვრება გვაქვს ადამიანი ადამიანისათვის სიხარულის მომცემი გახდა, ყველა ერთი მიზანი, ერთი აზრი და ნებისყოფა ამოქმედებს. რა არქაიულ, ჩვენი გონებისთვის წარმოუდგენელ საშინელებათ გვეჩვენება ძველი ანდაზა: კაცი კაცისთვის მგელია. და რა ფორმალურად, სქემატიურად, უსულგულოდ ითვისებდა ყველაფერს ჩვენი თეატრი უკანასკნელ წლებში რა დაშორებული ვიყავით გარეშო ცხოვრების ორგანულ შეგრძნობებიდან, ყველაფრიდან, რაც თეატრის გარეშე ხდებოდა. მე ბრალს ვდებ რუსთაველის თეატრის ძველ ხელმძღვანელობას და მის თანამოზიარეთ მასში, რომ ისინი წლების მანძილზე ახშობდნენ ყველაფერს, რაც იყო თეატრში ჯანსაღი, პატიოსანი და მომქმედი. ყველაფერსა და ყველას, ვინც მილტოვდა იქითკენ, რომ უშუალოდ ეგრძნო გამარჯვებული პროლეტარიატის ბრძოლა და ჩაბმულიყო სოციალიზმის მშენებლობაში. იდეა, ბრძოლა, მთელი ენტუზიაზმი ჩვენი თეატრის აქტიორებისა მმსხვერპლად ეწირებოდა კარიერიზმს, თვითმყოფელობას, გადამეტებულ წარმოდგენას თავის თავზე, ყოყლოჩინობას. ბრძოლის იარაღად გამოყენებული ჰქონდათ: ინტრიგა, ჭორი, მოსაყიდვა, პროფკაცია, დაბეზღება, დამუშავება, შური.

სად მიიყვანა ამ გზამ თეატრი?

თეატრი შეიჭრა ჩიხში, ჩაკეტა შემოქმედებითი ატმოსფერო, გაჭედა ... ლენგდა მოკალაქეობის გრძნობა. ადამიანები იქცენ მანკეენებად, უსულო, უნებო არსებებათ, რომელნიც მხოლოდ ბრმა იარაღი გახდენ ახმატელისა და მის ზურგს მოფარებულ ინტრიგანებისა.

მაგრამ პარტიისა და ხელისუფლების ფიზიელმა თვალმა, საუკეთესო ლენინელ-სტალინელის, ამხ. ლ. პ. ბერიას პირადმა ჩარევამ ამ საქმეში, ბოლო მოუღო გათაავებედებულ ხელმძღვანელთა ბატონობას. ცენტრალურ კომიტეტისა და სახკომსაბჭოს 1: დეკემბრის დადგენილებამ თეატრის რეორგანიზაციის შესახებ, სასიცოცხლო ძალა დაუბრუნა თეატრს და ახალ ნიადაგზე წარმართა.

ჩვენი თეატრი ახალ ლიანდაგზე დგება, ხელახლა იწყებს თავ-ს ცხოვრებას.

ჩვენს წინაშე სდგას უდიდესი ამოცანა ჩავდგეთ სოციალიზმის მშენებელთა რიგებში, შეკმნათ ნამდვილი სოციალისტური თეატრი.

ამ აზრმა, ამ იდეამ უნდა აღგვაფრთოვანოს და ყოველ პატიოსან მოქალაქეს, ხელოვნების მუშაკს, სასიცოცხლო ძალა უნდა შეგვმატოს.

საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების არსებობის 15 წლის თავზე კიდევერთხელ ვიძლევით სიტყვას პატიო.ს.ნად, მთელი ძალღონით ვიბრძოლო ცკომიტეტისა და სახკომსაბჭოს 13 სექტემბრის დადგენილების ცხოვრებაში გატარებისათვის, მთელი არსებით ვიბრძოლო იმ ნდობის შესანარჩუნებლად, რომლითაც აღგვკურთხა ჩვენ პარტიამ და ხელისუფლებამ საქართველოს და აბიერკაცკასიის ბოლშევიკებისა და მშრომელთა საყვარელ ხელძღვანელის ამხანგ **ლავრენტი პავლესი ბერიას** სახით.

რეჟისორი კ. პატარიძე

ჩემი პიესის შესახებ

ჩემი პირველი პიესა „შემოდგომის აზნაურები“ კლასიკური ლიტერატურის მემკვიდრეობის ათვისების ცდას წარმოადგენს.

მაყურებლისა და მკითხველისათვის უცხო არ იქნება ფონი, რომელზედაც გაშლილია მოკმედება და აკრეთვე რამოდენიმე გმირის სახე და სახელი. მათ ადვილად გაიგებს ყველა, ვინც დავით კლდიაშვილის შემოქმედებას იცნობს.

მიუხედავად იმისა, რომ პიესა „ლოლომონ მორბელაძიდან“ და „დარისპანის გასაჭირიდან“ იღებს სათავეს, მე მგონია კ-დნერებათ არ ჩამეთვლება თუ ვიტყვი, რომ „შემოდგომის აზნაურები“ მაინც დამოუკიდებელი, ორიგინალური ნაწარმოებია.

დავით კლდიაშვილს მახვილი თვალი აქვს, მის-ი მოთხრობები მძაფრ სურათს ქმნიან ეპოქის, ადამიანების, ამბის, ... ამ ბიზეი, ჩემის აზრით, ორ ... პირველი—რუსთაველის თეატრს თავისი შემოქმედებითი მეთოდი და გზა აქვს, საკმაოდ ჩამოყალიბებული და გამოკვეთილი. დავით კლდიაშვილისათვის დამახასიათებელი ფსიქოლოგიზმი, რუსთაველის თეატრის ბუნებას არ ეგუება.

მეორე—როგორათაც პროგრესიული არ უნდა ყოფილიყო რეალისტი დავით კლდიაშვილი, დღეს ჩვენ მისი თვალით ... ... ითაც ეს სოფელი იკვებებ-
... , თავის შესანიშნავ ნაწარმოებში
წვრილ აზნაურულ წრეს არ გაშორებია
და მხოლოდ მისი ცხოვრების გულსა და
სულში იხედებოდა და იშვიათად-ც
აზუქებდა.

ს. კლდიაშვილის „შემოდგომის-
აზნაურები“. აქ მაყურებელი ვერ დაი
ნახავს დიდ კონფლიქტებს, ნებისყოფა-
თა, ინტერესების შეჯახებებს. აქ არ
არის პოლუსების გამითშავი შინაგანი,
მაინც ვერ შევხედავთ წარსულს, და განსაკუთრებით იმ წარსულს, რომელსაც თითონაც დასცინოდა. დავითის იუმორი ხშირად ლმობიერია. ჩვენ კი ასე ლმობიერი ვეღარ ვიქნებით მისი გმირებისადმი.

რასაკვირველია ეს იმას არ ნიშნავს, რომ მემკვიდრეობის ათვისების დროს ჩვენს ყაიდაზე გადავაკეთოთ კლასიკური მწერლობის ნიმუშები. მაგრამ იმ შემთხვევაში, როცა ძველი მასალა გვინდა სადღეისო მომქმედ ძალად გამოვიყენოთ და მისი საშვალებითაც უკანასკნელი მახვილი ჩავცეთ წარსულიდან აქა-იქ დარჩენილ ზოგიერთ მახინჯ მოვლენებს, და გარდა ამისა დავანახოთ მასას, თუ „რანი ვიყავით“ ჯერ კიდევ გუშინ, ოქტომბრის რევოლუციის წინა დღეებში, მე მგონია უფლება გვაქვს იარაღი და მასალა გამოვიყენოთ ისე, როგორც ეს ჩვენთვის უფრო სასარგებლო იქნება.

რუსთაველის თეატრს, ეს აზრი ჰქონდა და როცა პიესა შემოკვეთა, და მეც ამ მიმართულებით წავედი.

იქნებ ვინმემ ნაკლად ჩასთვალოს, რომ პიესაში მხოლოდ გუშინდელი ადამიანები მოქმედებენ და არ სჩანს აღმავალი კლასი და მისი ბრძოლა.

ჩემს მიზანს შეადგენდა აზნაურული იმერეთის ჭაობი მომეცა იმ დაგვარად, რომ მისი დასასრული და ახალი ეპოქის ძოახლოვება ნაგრძნობი ყოფილიყო აზნაურების ტრაგიულ მდგომარეობაშივე, მათ გარშემო შექმნილ სიტუაციებში.

ყველა ეს გარემოება არც თუ ... ... ვილ პირობებს ... მუშაობისათვის. საჭირო შეიქნა დავით კლდიაშვილიდან აღებულ სახეების გადახალისება და ... ... ბის შეყვანა პიესაში.

ყოველთვის სიხარულით ვიმუშავებ ამ შესანიშნავ თეატრთან, მხოლოდ იმ განსხვავებით—ამას თვით თეატრიც მოითხოვს ყოველ საბჭოთა მწერლისგან—, რომ მომავალში პიესა თანამედროვე ფონზე მექნება გაშლილი.

სერგო კლდიაშვილი

ვალერა აფხაიძე

„შემოდგომის აზნაურები“ რუსთაველის თეატრში

სოლომონ სალაძეთაძეები, ბესარიონები, დარისპანები და მთელი ეს დეგენერირებული წვრილი აზნაურები—მ-ყურბლის წინაშე ერთხელ კიდევ გაიელვებენ, გააცოცხლებენ ძახსოვრობაში იმ სახეებს, რომლებიც ერთგვარად დამახასიათებელნი იყვნენ წარსულში ჩვენი სოფლისათვის.

მართლაც რამოდენა უფსკრული გაჩენილა!

ულაქმო, მოხეტიალე, ნევიერად და სულიერად გაღატაკებული, კუჭ მიმხმარი, „ცხოვრება გაძალლებული“ წვრილი აზნაურობა, რომელიც სულს ღაფავს, მაგრამ რომელსაც გარეგნული პეწი, სხვიი მაინც არ უნდა დაჭკარგოს. შრომას მიჩვეული, ზარმაცი და უნიათო, თაოსნობას მოკლებული, ამავე დროს მოკლებული იყო ყოველგვარ უნარს შეექმნა რაიმე ახალი ღირებულება და მხოლოდ იმისღა ოცნებაში იყო, რომ „კუპის ამოვსების“ იოლი საშუალება მოენახა.

უმაგალითოდ დაწვრილპანება უჩვეულო უპრინციპობა. ასეთია ერთი პოლუსი მაშინდელი სოფლისა.

საჭირო და აუცილებელია ამ სახის დანახვა, მისი გაკიცლება ჩვენს მეხსიერებაში, რომ მეტის სიცხადით წარმოგვიდგეს ის ბუმბერაზული სხვაობა, რომელიც მაშინდელ და სრულიად გაწახლებულ, ფეხიკაცებრ შეცვლილ ხალხ-დელს სოფელს შორის არსებობს. ამას დიდი იდეურ აღმზრდელობითი მნიშვნელობა აქვს.

წავიდენ, გაჰკრენ, გადაშენდენ პერსონაჟები, რომლებიც ასეთი ვიზიერული ხელვით, ასეთი დიდი მხატვრული ოსტატობით, ასეთი მემოქმედებითი გულწრფ ... ობით გამოკვეთა დიდმა ჯერ დავით ... ლდიაშვილმა.

დამახასიათ ... ია, რომ დავით კლ ... ია, რომელიც ... ასე ზედ-
... ა მაშინდელ სოფლის
... ვადგენა ... ,
... ,

ამ ... ,

... ,

... ,

1. ე. კედია 2. გ. აბაშიძე (რესპ. დამ. არტ.) 3. ნ. თულაშვილი 4. გ. ხალარაძე 5. რ. ბერიძე 6. ს. ჯაფარიძე 7. ნ. ლაკაჩი 8. ბ. წულაძე 9. ე. აბესაძე 10. გ. ბეჟუაშვილი. აკლია ნ. ალექსი-მესხიშვილის სურათი

გ. გუგუნავა

საბჭოთა აქტიორების ახალგაზრდა კადრები

ებლახან დამთავრებულ ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტის სესიის მიერ აღმასრულებელი სახალხო სამეურნეო საბჭო.

ეს უდიდესი პროგრამა პირველ სტალინურ წლისა შესრულებული იქნება დიდი გადაჭარბებით ჩვენი მეურნეობის ყველა დარგში. ამის თავდებია ინდივიდუალურად უდიდესი მიღწევათა ინდივიდებისა — სოციალისტურ ქარხნების, ფაბრიკების, მაღაროების, ტრანსპორტის და მექანიზირებული მიწათმოქმედების სტახანოველებისა.

1936 წლისათვის განზრახულია კულტურული მშენებლობის გრანდიოზული გაფართოება. მიმდინარე წელს კულტურულ მშენებლობისათვის გათვალისწინებულია 17,637 მილიონი მან. ეს 33,6% მეტია 1935 წლისაზე.

საზოგადოებრივ-კულტურულ საქმიანობათა მიხედვით ასიგნობის გადიდება გამოვლენილია მშრომელთა კულტურული [illegible] ზრდის, [illegible] სტახანოველების, რომელთაც შესძლეს უზრუნველეყოთ თავიანთთვის მაღალი ხელფასი და ყველა ჩვენს კულტურულ დაწესებულებებს და ორგანიზაციებს უყენებენ მაღალ მოთხოვნილებებს.

ამ მდგომარეობის გათვალისწინებით 1935 წელს თეატრების, კინოების და ცირკების რაოდენობა აყვანილია 36000-მდე, კინო დანადგართა ჩაუთვლელად, რომლნიც შეადგენენ 35000. ახალი გეგმა ითვალისწინებს სანახაობათა დაწესებულებების ქსელის შემდგომ გაფართოებას.

საბეჭდნენ წლის ბოლოს ჩვენ უნდა გვქონდეს 44800 თეატრი, ცირკი და კინო სათეატრო დასები წინააღმდეგ 690 დიდდება 768-მდე, რომელთაგან 241 ბიბლიოგრაფიული სოფლად.

საბჭოთა საქართველოში გათვალისწინებულია შვიდი ახალი მსხვილი თეატრის აშენება, გორში, ქუთაისში, ბათუმში, ლანჩხუთში, ტფილისში, ბათუმში და ფოთში.

გარდა ამისა გაღებულია დიდი თანხა არსებულ თეატრების: რუსთაველის სახელობის, მარჯანიშვილის სახელობის და საიუბილეო თეატრის რეკონსტრუქციისათვის.

მარტო ახალ კინო-თეატრების ასაშენებლად გაღებულია 2.543 ათასი მან. ეს თანხა ნაწილდება ამ რიგად: ტფილისი—1.200 ათასი მან., გორი—309 ათასი მან., ქიაფურა—740 ათასი მან. ზაზარაძე—483 ათასი მან., ადიგენი—150 ათასი მან., ასპინძა—91 ათასი მან. ლენინგორი—76 ათასი მან.

საქ. სახკინმრეწვის მიერ მიმდინარე წელს შეიქნილი იქნება 20 ავტო-ხმოვანი მოძრადი, რომელნიც განაწილდება მსხვილ საარაინო ცენტრებს შორის და ამ რაიონებთან მოსაზღვრე კოლეფურნეობათა და საბჭოთა მეურნეობათა მომსახურებისათვის. საქმაო დიდი თანხა გადადებული ასისტენტ [illegible] ტრების გახმოვანებისათვის. გათვალისწინებულია გახმოვანდეს 10 საარაინო კინო თეატრი.

ამით არ ამოიწურება საბჭოთა კავშირის კულტშენებლობის კაპიტალური დაბანდებანი. გათვალისწინებული ყოლოსიური დაბანდებანი (ბარჯები) მთელ რიგ სხვა ობიექტებზე ლაპარაკობს იმის შესახებ თუ რამდენად დიდია მშრომელთა მოთხოვნილება მოწინავე კულტურულ ქვეყნისა და რამდენად უნდა და მხრუნველია მათდამი პარტია და საბჭოთა ხელისუფლება.

მსოფლიოში პირველმა პროლეტარულმა რესპუბლიკამ, მიჰყვა რა მტკიცედ ლენინის ანდერძს, დიადი ბოლშევიკური პარტიის ხელმძღვანელობით დიდი **ტალინის** მეთაურობით უზრუნველჰყო თავისი მრავალმილიონიან ხალხისთვის მხიარული, საამური კულტურული ცხოვრება.

სანაბამთა დაწესებულებათათვის გეგმიური და ოპერატიულ ხელმძღვანელობის გაწევის მიზნით და ხელოვნების ყველა საკითხების გადასაჭრელად მთავრობის დადგენილებით 1936 წელს შექმნილია სპეციალური სახელმწიფოებრივი ორგანიზაცია. ისე როგორც სხვა რესპუბლიკებში საქართველოს სახკომსაბჭოსთან ხელოვნების საქმეთა სამმართველოს ჩამოყალიბებას აქვს კოლოსალური სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობა. მას დაკისრებული აქვს ფრიად სპასუხისმგებლო ამოცანები: 1936 წელს ხელოვნებასთან დაკავშირებულ სახალხო-სამეურნეო გეგმის ნაწილის რეალიზაცია.

როგორც ცნობილია საქ. სახკომსაბჭოს დადგენილებით ხელოვნების კომიტეტის უფროსად დანიშნულია ამხ. **გორდელაძე,** რომელმაც საკმაოდ გამოავლინა თავისი უნარი საქ. სახალხო განათლების კომისარიატში **სახალხო** [illegible] [illegible] [illegible]

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ვასო ჩაჩიბაია

ფიქრები თეატრსა და დრამატურგიაზე

(რუსთაველის თეატრის მუშაკთა და დრამატურგების თათბირის გამო)

16 თებერვალს რუსთაველის თეატრის მუშაკები, დრამატურგები და თეატრული კრიტიკოსები შეხვდნენ ერთმანეთს...

ეს შეხვედრა ღირსშესანიშნავ მოვლენად უნდა ჩაითვალოს თეატრის განვითარების ისტორიაში; შესანიშნავი იმით, რომ აქ გაიმართა გულწრფელი საუბარი თვით თეატრის ინიციატივით; და მნიშვნელოვანია იმითაც, რომ ეს საუბარი დადაიკა თეატრში დრამატურგიის წამყვანი როლის აშკარა ილუსტრაციად.

თეატრის ხელმძღვანელი ამბანაგები გულწრფელად მიმართავდნენ დრამატურგებს, კრიტიკოსებს, რომ საჭიროა მათი დახმარება. საჭიროა მტკიცე საბჭოთა რეპერტუარის შექმნა, საჭიროა თეატრის მხატვრული შემოქმედების უმაღლესი ხარისხი ჩვენი უდიდესი ეპოქის სოციალისტური სპექტაკლების შესაქმნელად.

განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია და მისასალმებელი ეს საუბარი, იადგან გარკვეულად მოიხსნა დრამატურგის ვალდებულება თეატრთან კონკრეტულ დამოკიდებულებაში და პირაქეთ. ასევე ხაზგასმით მოიხსნა კრიტიკოსს ფიგურა და მოვალეობა.

მეგობრული შარჟი

რეჟ. კ. პატარაძე—მხატ. გ. ბაკურაძე

შეტყვიან: ეს არ არის ახალი ამბავი, რომ დრამატურგმა უნდა მიაცეს თეატრის პიესა და კრიტიკოსმა კი თავისი მიუდგომელი კრიტიკით და სწორი, მარქსისტულ ლენინური აზროვნებით ხელი შეუწყოს თეატრის ზრდას. მართალია, ეს ანბანური ჭეშმარიტებაა, მაგრამ „თეატრის დირექტორს ა. ახეტელს გეზი იქით ჰქონდა აღებული, რომ ჩამოეშორებინა რუსთაველის სახელობის თეატრი საბჭოთა საზოგადოებრივობისაგან, ფართო მასობრივი მაყურებლისაგან, მუშრელებისა, დრამატურგებისა და მხატვრებისაგან“ და ამის შედეგი იყო ის რომ „...რუსთაველის სახელობის თეატრი, რომელსაც წარსულში დიდი მიღწევები აქვს და რომელმაც მთელი რიგი მ.ღალ - მხატვრული დადგმა („ანზორი“, „ინ ტორანოს“ და სხვ.) მოგვცა, უკანასკნელ დროს ჩაშორჩა საბჭოთა თეატრის წინაშე დასახულ ამოცანებს და შეასუსტა თავისი მხატვრული შემოქმედებითი მუშაობა“ (იხ. საქ. კ. პ. (ბ) ცეკას და სახკომსაბჭოს 1935 წლის 13 სექტემბრის დადგენილება).

... და სწორედ რუსთაველის თეატრის ახალმა ხელმძღვანელობამ თავისი მუშაობა იქითკენ წარმართა, რომ რაც შეიძლება მოკლე დროში, განთავისუფლდეს შემოქ ედებითი მეთოდის შტაბპის რკალიდან, ასე ეთქვათ, აქციორის გარეგანი ეფექტური ტექნიკის პრიმატად აღიარებისგან—ეს შემოქმედებაში, და ფართო საბჭოთა საზოგადოებრ ივობასთან მჭიდრო, ორგანიული კავშირის დამყარებისათვის კი—შეკმნას აუცილებელი პიოსობები დრამატურგების, მწერლების თეატრთან დახლოვების სახით.

აი, სწორედ ამ მიზნით გაიმართა 16 თებერვალს დრამატურგებთან და მწერლებთან შეხვედრა. უფრო კონკრეტულად, თეატრმა გააცხო მწერლებს თავისი სარეპერტუარო—თემატიკური გეგმა და გარკვეული მოთხოვნილება წაუყენა დრამატურგებს. სახელდობრ: ახალი ადამიანის პრობლემა ქალაქის და სოფლის მასალით ჩვენი დროის უშესანიშნავესი, სტახანოვური მოძრაობის ფონზე. ჩვენი ქვეყნის ახალგაზრდობა—კომკავშირი და სტუდენტობა, ქვეყნის თავდაცვის საკითხები - წითელი არმიის და ავიაციის ფონზე ახალი ადამიანის აღზრდა, საბავშვო რეპერტუარი—ჩვენი სკოლა და მასწავლებლობა, პიონერების ცხოვრება ქართული ფოლკლორი, დაბოლოს ცარიზმისეული წლის რევოლუცია, რეაქცია, და სამოქალაქო ომი. აი, მასალა, ის სოციალისტური შინაარსი, რითაც უნდა გაამდიდროს დრამატურგიამ თეატრი.

საერთოდ, საბჭოთა დრამატურგიამ მოიტანა თეატრში პროლეტარულ რევოლუციური თემატიკა; რა თქმა უნდა, საბჭოთა თეატრის გიგანტური ზრდა და მისი მოაკლი რეზონანსი საბჭოთა დრამატურგიის ზრდითაა გამოწვეული, მაგრამ... სავსებით სწორია ამხ. ა. დუდუჩავას გამოსვლა თათბირზე იმ მიზეზებით, რომ სოციალისტური შინაარსის მასალა უნდა განსხვავდეს არა ნატურალისტური აღწერითი მეთოდით, არა ნატურალისტურ-ფოტოგრაფიული ხერხებით, რაც იმის ნიშნავს რომ დრამატურგია სცენიურ კანონს ს, სცენიურ ოსტატობის მიდწევებს—თეატრალურ კულტურას ვერ გაუსწორდა. მართალია ისიც, რომ ჩვენი დრამატურგების ნაწილი არ იცნობს სცენას და მას კანონზომიერებას და ამიტომაა რომ სოციალისტური მშენებლობის აქტუალური თემატიკა ვერ ღებულობს საჭირო **დრამატურგიულ განსხვავებას** პიესაში. იდეოლოგიური სიმტკიცე და გამართლება, პიესის პოლიტიკური სიმახვილე ერთია, მაგრამ ეს იდეური პოლიტიკური დამაჯერებლობა არ შეიძლება მიღწეულ იქნას პიესის პერსონაჟების პუბლიცისტურ დეკლარატიული ალაპარაკებით სცენაზე. ასე იწერებოდა თითქო პოლიტიკურად წელგამართული ‹ აქტუალური პიესა, და ამიტომ მაოცდებოდა იგი.

საბჭოთა კრიტიკამ მიუთითა დრამატურგიას ამ ნაკლოვანებებზე, დრამატურგებმაც მიიღეს ეს მითითება და... საქმე გამოსწორდა? სამწუხაროდ არა სავსებით ესლა დრამატურგი შეორე უკიდურესობაში გადავარდა. მხატვრული სიმართლის კონკრეტულ სატუაციაში მოცემა, იდეის მხატვრულ სახეში დრამატურგიული განსხვეულება სრულიად უბრალოდ და იოლად გადასვრეს. ისინი შეუდგნენ წარსული, ძველი კულტურის „კრიტიკულ“ ათვისებას და მივიღეთ... მაინც დამანიც ირა სახარბიელო მდგომარეობა. კრიტიკული ათვისება გაგებულ იქნა გათანამედროვეებულ გადმოღებად, **მხოლოდ იდეურ დაპირისპირებად**, ხოლო, დოძატუტგიული ოსტატობა, პიესის თეატრალური არქიტექტონიკა, უბრალოდ რომ ვთქვათ, პიესის დაწერილ-გაკეთების ხერხები მ ქანაკურად გადმოღებულ იქნა და მივიღეთ ახალი იდეის, ახალი ცხოვრების აქტუალური თემატ-კის განსხეულება ყოფაცხოვრებითი მელოდრამატიული ხერხებით; ამიტომ ახალი იდეა და თემატიკა მოცემულ იქნა გაცვეთილ ბანალურ ვოდევილურ სიტუაციებში, ეს კი ახალი შინაარსის ძველი ფორმით მოცემაა, რაც **ოსტატობისათვის** ბრძოლაში უკან დახევას ნიშნავს და პიესის დაწერაში უმცირესი წინააღმდეგობის გზით სვლას.

ამრიგად, რუსთაველის თეატრმა გააცნო დრამატურგებს სარეპერტუარო თემატიკა, დრამატურგებმა მიიღეს და პირობასაც იძლევიან, რომ თეატრს მისცემენ და უზრუნველჰყოფენ საჭირო მასალით. მაგრამ აქვე მინდა მოვაგონო ჩვენს დრამატურგებს, რომ პიესის წერის დროს გაითვალისწინონ ზემოდასახელებული ორი გარემოება, განსაკუთრებით უკანასკნელი, რადგან შეხლა-დრამატიული, პიესიურული სიტუაციების, ფრანგული კომედიური ხერხების გამოყენების ტენდენცია, მგონი, ფეხს იკიდებს და... ეს კი არ ვარგა, ეს არ აოის ზრდა.

თეატრი ორიგინალურ პიესებს გარდა თავის სარეპერტუარო გეგმაში თა.ა ლისწინებს ძომე რესპუბლიკათა საბჭოთა დრამატურგიის საუკეთესო ნიმუშების სცენაზე გადმოტანას. აქედან გამომდინარე მწვავედ დგება თარგმნის საკითხი. თარგმანი სწორი, ლიტერატურული ქართული ენით: ეს კი ხშირად დარღვეულია ჩვენს თეატრებში და მხატვრული კითხვის საუკეთესო ოსტატების მშვენიერ, დახვეწილ გამოთქმაში ხაზგასმით გვესმის ქართული სიტყვის არა სწორ ფორმებში ხმარება. აქ მთარგმნელის გარდა ნაწილობრივ დანაშაული მიუძღვის თეატრსაც, რადგან თეატრში თარგმანს უკრიტიკოდ ღებულობენ და საჭირო ფონეტიურ-სტილისტური მხარე უგულებელყოფილია. (ეს არ შეეხება „პლატონ კრეჩეტის“ თარგმანს) ეს გარემოება კი ჩვენი აქტიორის და რეჟ სორის კულტურას დაღს ამჩნევს. ამიტომ საჭიროა ამ მ მართულებით მუშაობის გაძლიერება.

ამგვარად თათბირზე აშკარა გახდა დრამატურგების, მწერლების და თეატრალურ მუშაკთა ურთიერთთანამშრ ომლობის, მჭიდრო ორგანიული კავშირის აუცილებლობა.

საბჭოთა აქტიორების ახალგაზრდა კადრები

(გ. გუგუნავას წერილის გაგრძელება)

აკადემიკოსის განსახლომი დიდ იმედებს ამყარებდა ამ აქტიორულ ახალგაზრდობის აღზრდაზე, როგორც თავი ადამიანად დამოუკიდებელ თეატრის კადრზე.

მაგრამ აკადემიკოს რუსთაველის თეატრის სტუდიაში სამი წლის არსებობის მანძილზე არ გაუვლია არც ერთი დრამატიული ნაწყვეტი და მთელი აკადემიური მეცადინეობა ისე ტარდებოდა, რომ აქტიორული კვალიფიკაციის მიღება სრულიად არ შეიძლებოდა. ამავე სექციას დაპარდნენ სწავლის დამთავრებისა ს ორ ბეჭედსა ბამთმში დამოუკიდებელ მუშაობისათვის, „ავრამ ეს დაპირებაც არ ინა შესრულებული და რეჟისორებად შერჩეული პიესები ადმინისტრატიულ როლს ითა ლებდნენ (სექციის რჩ ენებულ ფლები)

საბჭოთა საზოგადოებრიობას ახსოვს რუსთაველის თეატრი კორპორაციია „დურუჯის“ არსებობა. მარჯანიშვილის წასვლის შემდეგ ამბიტელ ცდილობდა მთელი თავისი არალეგალური ძუშობის გამოცდილება შეიტანა ამ ორგანიზაციის იდეურ შინაარსსა და სტრუქტურაში.

კორპორაცია „დურუჯის“ მთელი მოღვაწეობა ამბიტელის ხელმძღვანელობით იქთიკენ იყო მიძართული, რომ თეატრის მუშაობისთვის მიეცა ისეთი ფორმა და შინაარსი, რომელიც ძირშივე წინააღმდეგი იქნებოდა საბჭოთა ხელისუფლების მთელი სისტემისა და მიზანდასაბუთობისა.

სადირექტივო ორგანოების გადაწყვეტილებით კორპორაცია „დურუჯი“ დაშლილ იქნა. „დურუჯის“ ლაკიდაციაში უდიდესი დამსახურება მიუძღვით რეს პუბლიკის სახალხო არტისტებს—ა. ვასაძეს, ა. ხორავას და აგრეთვე კ. პატარიძეს, რომლებმაც გაიგეს მთელი მავნებლობა და უაზრობა საბჭოთა თეატრში ასეთი ორგანიზაციის არსებობისა, გარკვეულად და მკაცრად დაცილდნენ ამბიტელს თითქმის ყველა ძირითად საკითხში, რომელიც კი „დურუჯს“ შეეხებოდა.

ასე მაგალითად, ეს ამხანაგები გამოდიოდნენ თეატრის ფართო საზოგადოებისგან მოწყვეტისა, კასტიურ კარჩაკეტილობისა და სხვათა წინააღმდეგ.

ჩვენ უდიდეს კმაყოფილებას განვიცდიდთ, როცა გავიგებთ ქუმბარიტ გზას აკილებულ ადა ილიანის ინკენერ-მავნებლის, ქერდი მძარცველის და სხვათა ‹ამოსწორვასს. ჩვენთვის სასიხარულოა, როცა „სოციალურად დაფ ‹დებულებს“ მივარჩენთ, როცა მტრულად განწყობილს გარდავქმნი ‹ პროლეტარიატის თანამშრომლად და თანამგზ ‹ ძოლად.

ჩვენ უფლება გვქონდა და მოველოდით ამბიტელისგან არა დაპირებას და შიშველ დეკლარაციას თავისი თავის გარდაქმნისა და საბჭოთა ხელისუფლებისადმი ერთგულებაზე, არამედ კონკრეტულ ფაქტებს და დიდ საქმეებს. შემდგომმა მისმა მოღვაწეობამ გვიჩვენა, რომ მას წინააღმდეგ ჩვენი მოლოდინისა, არ შეუცვლია თავისი პოზიციები, სხვა რით აოსხება 1934 წ. აკადემიკოსის „დ ‹ ‹ ‹